

■ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657:631

ОБЛІК ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЧИННОЇ МЕТОДОЛОГІЇ ©

Л.В. КОВАЛЬ,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри
бухгалтерського обліку,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті розглянуто порядок відображення в обліку земель сільськогосподарського призначення. Питання організації обліку земель сільськогосподарського призначення суб'єктами аграрного землекористування та формування системи звітності і контролю щодо їх раціонального та ефективного використання на сьогоднішній день стоять дуже гостро у зв'язку з відсутністю єдиного механізму методологічного забезпечення. Вивчено проблемні питання, що потребують дослідження для удосконалення обліку. Здійснено критичний огляд чинної методики обліку землі в складі основних засобів підприємства. Доведено необхідність ідентифікації назви рахунків та їх інформаційного наповнення. Визначено роль аналітики в загальній системі обліку землі із використанням статусу земельної ділянки, що базується на способах її володіння чи використання. Окремо досліджено питання позабалансового обліку орендованих земельних ділянок. Здійснено вагоме опрацювання проблем первинного відображення операцій із землею сільськогосподарського призначення. Вивчення існуючих форм первинних документів з обліку землі свідчить про відсутність спеціалізованих форм документів, які б могли відображати операції, пов'язані із землею. Розглянуто міжнародний досвід за темою дослідження. На основі проведеної роботи сформовано відповідні висновки та пропозиції.

Ключові слова: нерухомість, облік, рахунки, земля, облікова політика.

Табл. 2. Рис. 1. Літ. 8.

Постановка проблеми. Земля є головним елементом національного багатства і основним засобом виробництва в агропромисловому секторі України [3]. Особливості землі як економічної категорії спонукають до побудови системи земельного обліку, що повинен забезпечити інформацією про кількісні та якісні, правові та грошові характеристики земельних ресурсів суб'єктів господарювання. Таким чином, потребує нагального вирішення питання формування методики обліку земельних ділянок і, як наслідок, вдосконалення чинної нормативно-правової бази з питань методології обліку земель та їх первинного відображення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обліку земель сільськогосподарського призначення відображені в працях багатьох вчених, серед яких варто відзначити таких, як: А. Данкевич [1], В. Дерій [2], Г. Калетнік [3], Т. Мараховська [4], А. Олексієнко [5], О. Петрова [6], Е. Сисак [7], О. Томчук [8], Л. Федоришина [8] та ін.

Формулювання цілей статті. Метою статті є виявлення недоліків в існуючій методиці ведення обліку земельних ділянок та внесення пропозицій щодо їх усунення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Земля – найцінніший скарб кожної країни. Земельні ресурси відіграють важливу роль у формуванні суспільства.

Земельно-ресурсний потенціал України – один із найпотужніших у Європі. Спеціалісти ФАО (продовольча та сільськогосподарська організація ООН) розглядають нашу країну як одну з тих, що забезпечуватиме продовольством населення світу в майбутньому. Відповідно, збереження та підвищення якісних характеристик земельних угідь має стати першочерговим завданням держави та суспільства в цілому. При цьому бухгалтерський облік виступає невід'ємною складовою розвитку ефективного використання земельних угідь. Питання організації обліку земель сільськогосподарського призначення суб'єктами аграрного землекористування та формування системи звітності і контролю щодо їх раціонального та ефективного використання на сьогоднішній день стоять дуже гостро у зв'язку з відсутністю єдиного механізму методологічного забезпечення. Нині можна відзначити гостру потребу в інформації про стан і використання земельних ділянок в Україні [5].

Так на сайті управління Держгеокадастру наведено перелік ділянок сільськогосподарського призначення державної власності для продажу права на них на земельних торгах відповідно до наказу, опублікованого 3 лютого 2017 року (табл.1).

Таблиця 1

Перелік ділянок сільськогосподарського призначення державної власності для продажу права на них на земельних торгах[9]

Адміністративно - територіальна одиниця	Кількість ділянок, які включено до переліку	Площа, га
1	2	3
Вінницька	221	2699,9790
Волинська	235	4788,6025
Дніпропетровська	166	3509,2291
Донецька	125	3471,6317
Житомирська	83	2665,9859
Закарпатська	12	269,6939
Запорізька	115	3624,9158
Івано-Франківська	114	1472,1039
Київська	126	2772,0701
Кіровоградська	141	4080,1265
Луганська	89	2245,4604
Львівська	166	3046,4242
Миколаївська	219	4639,2277
Одеська	778	12933,0913
Полтавська	294	6141,3458

Продовження табл. 1

1	2	3
Рівненська	410	5386,8541
Сумська	253	6838,4859
Тернопільська	124	1407,5782
Харківська	200	2247,5419
Херсонська	368	10598,6356
Хмельницька	145	2811,2058
Черкаська	580	7843,8676
Чернівецька	73	1338,7399
Чернігівська	187	7396,8654
ВСЬОГО:	5224	104229,6623

Далі, керуючись даною публікацією, сформуємо витяг із переліку земельних ділянок, права на які буде виставлено на земельні торги Головним управлінням Держгеокадастру у Вінницькій області (табл. 2).

Таблиця 2

Інформація про земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності, які включено до переліку земельних ділянок, права на які буде виставлено на земельні торги Головним управлінням Держгеокадастру у Вінницькій області

№	Місце розташування земельної ділянки (сільська рада)	Площа земельної ділянки, га	Цільове призначення (функціональне використання)	Кадастровий номер земельної ділянки (у разі наявності)
1	2	3	4	5
Барський район				
1	Войнашівська	15,8200	для товарного с-г виробництва	
1	Всього:	15,8200		
Бершадський район				
1	Тирлівська	2,9270	для товарного с/г виробництва	0520485300:01:001:0552
2	Джулинська	42,2235	-/-	0520481600:05:002:0355
3	Баланівська	1,2800	для фермерського господарства	
4	Баланівська	9,7600	-/-	
5	Великокиріївська	19,5000	для товарного с/г виробництва	
6	Устянська	10,0000	-/-	
7	Устянська	6,0000	-/-	
8	Війтівська	20,8000	-/-	
9	Баланівська	10,9327	-/-	0520480400:01:002:0593
10	Баланівська	20,0000	-/-	
11	Осіївська	15,3879	-/-	0520483600:04:001:0115
12	Устянська	10,0000	-/-	
13	Лісниченська	15,0000	-/-	0520482800:01:002
14	Яланецька	15,0000	-/-	0520488600:02:001

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5
15	Яланецька	22,0000	-//-	0520488600:02:001
15	Всього:	220,8111		
Вінницький район				
1	Оленівська	18,2400	для товарного с/г виробництва	0520684600:01:004:0091
2	Степанівська	73,8111	-//-	0520687600:01:003:0126
2	Всього:	92,0511		
...				

Що стосується використання земельних ділянок, то на сьогодні у сільському господарстві сформувалась ситуація, при якій земельні ділянки, що є паями, знаходяться у власності фізичних осіб, проте користуються цими ділянками сільськогосподарські підприємства на правах оренди. При цьому фізичні особи не ведуть облік своїх паїв, а наявні аграрії не мають причин для включення орендованих ділянок до складу власних активів.

Як показує практика, облік орендованих земельних ділянок не надає усієї необхідної інформації про землю по причині його спрощеного ведення. В деяких випадках він взагалі не ведеться. Таким чином, дуже важливим питанням є забезпечення системою бухгалтерського обліку інформаційної функції, що розкривається через надання повної, своєчасної та неупередженої інформації зацікавленим користувачам. Така інформація має містити дані про наявність, стан та ефективність використання як власних, так і орендованих земельних ділянок підприємства.

При цьому аналітичний облік земельних ділянок аграріїв має бути організований таким чином, щоб за кожною земельною ділянкою можна було отримати необхідну інформацію в розрізі власних, орендованих та у постійному користуванні земельних ресурсів. Окрім цього слід врахувати, що при організації аналітичного обліку обов'язково мають бути висвітлені питання щодо відображення в обліку кількісних та якісних характеристик землі.

Не менш важливим аспектом виступає оцінка земельних ділянок. У зв'язку з відсутністю земельного ринку в Україні проблемним є визначення справедливої вартості земельних ділянок сільськогосподарського призначення та права їх оренди.

Одним з дієвих заходів контролю за ефективним використанням земельних угідь в частині моніторингу родючості ґрунтів має стати агрохімічна паспортизація земель, яка є обов'язковою згідно норм Закону України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" від 19.06.2003 № 963-IV та має проводитись відповідно до Порядку ведення агрохімічного паспорта поля, земельної ділянки №536 затв. наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 11.10.2011 №536. Впровадження методологічного забезпечення обліку земельних ділянок з врахуванням вимог сьогодення буде сприяти можливості проведення аналітичних робіт, за результатами яких стане можливим обґрунтування найефективнішої трансформації земельних угідь відповідно до природних умов та визначення перспективної стратегії розвитку підприємства.

Підвищення ефективності використання земель можна досягти послідовним виконанням заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунту та покращення екологічного стану земель, зростання позитивних результатів господарювання, поліпшення існуючих технологій землеробства.

Земельний кодекс України закріплює систему економічних стимулів, застосування яких має підвищити зацікавленість власників землі й землекористувачів в оптимальному використанні своїх земель, у запобіганні негативному впливу господарської діяльності на кількісний та якісний стан сільськогосподарських, лісгосподарських та інших угідь, у поліпшенні екологічного стану земельних ділянок [5].

Стимулювання раціонального використання та охорони земель зобразимо наочно на рисунку 1.

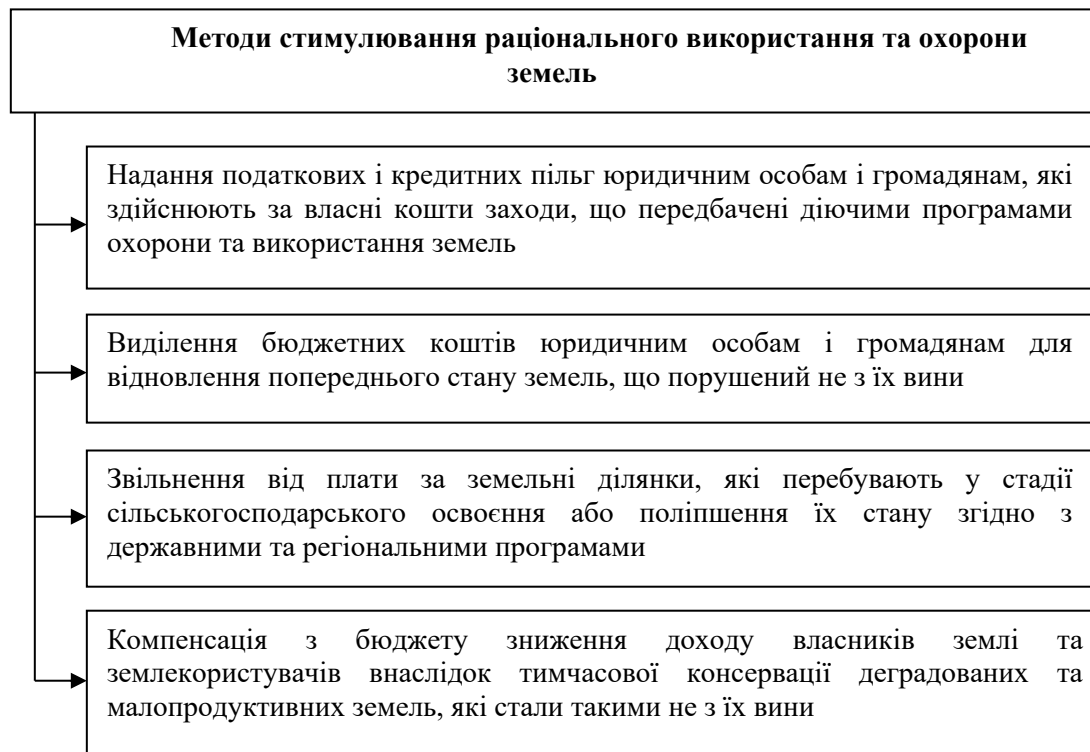

Рис. 1. Методи стимулювання раціонального використання та охорони земель

Дані методи закріплено на законодавчому рівні, однак порядок їх використання не затверджено, що призводить до відсутності механізму охорони земель та економічного стимулювання їх раціонального використання на практиці.

Суб'єкти аграрного землекористування повинні економічно стимулюватись за конкретні, зрозумілі їм і суспільству заходи, що проводяться за їх кошти й піддаються простому визначенню та прямо або опосередковано будуть забезпечувати стійкість агроландшафтів [5].

Ми повністю погоджуємось з цією думкою, адже стимулювання сільського господарства повинно проводитись якісно та ефективно.

Якщо ж більш детально говорити про сучасний стан організації бухгалтерського обліку земельних ресурсів в Україні, то у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, що затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291, для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух земель відведено субрахунок 101 “Земельні ділянки” у складі рахунка 10 “Основні засоби”. Однак на даному субрахунку обліковуються тільки власні земельні ділянки,

а рахунок має загальну назву. Тому для узгодження назви субрахунку, та статусу відображуваних об'єктів обліку пропонуємо змінити назву субрахунку 101 на “Власні земельні ділянки”.

Також потребує окреслення питання аналітичного обліку землі. До вказаного субрахунку необхідно відкрити рахунки третього порядку, що дозволить прослідкувати напрямок використання тієї чи іншої земельної ділянки: 101-1 “Рілля”, 101-2 “Пасовища”, 101-3 “Сіножаті”, 101-4 “Багаторічні насадження”, 101-5 “Інші угіддя”. Ми вважаємо, що таке аналітичне забезпечення дозволить покращити зручність обліку сільськогосподарських угідь.

Іншим питанням є поділ земельних ділянок за видами діяльності та відповідне їх відображення в обліку.

Відображення будь-якої земельної ділянки в обліку залежить від мети придбання цієї ділянки підприємством. Земельна ділянка, яку підприємство придбає для використання у власній діяльності (виращування сільськогосподарських культур, будівництво приміщень) повинна відображатись в обліку як об'єкт основних засобів [7].

За П(С)ПБО7 “Основні засоби”, земельні ділянки – одна з груп основних засобів. Якщо підприємство не використовуватиме ділянку землі у власній операційній діяльності, однак отримуватиме дохід (при здаванні земельної ділянки в оренду), то в цьому випадку ділянку необхідно відображати в обліку як об'єкт інвестиційної нерухомості (П(С)БО32 “Інвестиційна нерухомість”). Якщо ж земля була придбана з метою перепродажу, то вона визнається товаром і обліковується як необоротні активи, утримувані для продажу на рахунку 286 (П(С)БО 27).

Обліковувати землю, на нашу думку, необхідно за вартістю її придбання (купівельною вартістю). З цього приводу думки фахівців, які існують в країні, сходяться. А ось щодо інших витрат, пов'язаних з обслуговуванням земельної ділянки на балансі підприємства, думки вчених-економістів різняться. Одні пропонують обліковувати їх на балансових рахунках 91, 92 або 93, інші стверджують, що їх слід відносити на збільшення первісної вартості земельних ділянок. На нашу ж думку, усі витрати пов'язані з придбанням землі, як окремого об'єкта власності, а саме, реєстраційні збори, державне мито, витрати на послуги нотаріуса, оплата земельно-кадастрових робіт і послуг, витрати на видачу державного акта про право власності, плата за проведення оцінки землі та інші послуги, слід відносити на збільшення первісної вартості земельних ділянок. Поточні витрати, які виникатимуть в процесі використання земельної ділянки на підприємстві, наприклад, консультаційні витрати і інші витрати некапітального характеру можна відносити на загальногосподарські витрати й обліковувати на рахунках 91, 92, та 93. Що ж стосується капітальних витрат, то їх потрібно відображати в бухгалтерському обліку на субрахунок 102 “Капітальні витрати на поліпшення земель” [7].

Мораторій на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення призвів до розвитку оренди землі. На сьогодні майже всі сільськогосподарські підприємства в тій чи іншій мірі використовують саме орендовані землі.

Для обліку орендних операції призначено позабалансовий рахунок 01 “Орендовані необоротні активи”. Відповідно до П(С)БО 14 “Оренда”, звичайна оренда земельних ділянок є операційною.

Документування є одним із важливих елементів методу бухгалтерського обліку, що забезпечує достовірність і інформаційну базу відображених господарських операцій. Тому, дослідивши стан обліку, слід розглянути первинну документацію обліку земельних ділянок на агропідприємствах. Облік земель у сільськогосподарських підприємствах слід здійснювати у Книзі обліку земельних ділянок підприємства, яка складатиметься із

окремих розділів: землі сільськогосподарського призначення і землі несільськогосподарського призначення. У даній книзі окремо слід обліковувати землі власні, у постійному користуванні та орендовані. Книга повинна бути пронумерована, прошнурована і скріплена печаткою. Документування операцій з земельними ресурсами на підприємствах оформляється згідно первинних документів, що затвердженні Міністерством статистики України. Проте більшість цих форм є досить недосконалими, а за деякими господарськими операціями щодо земельних ділянок взагалі відсутні форми документів [7].

Операції з надходження земельних ресурсів в сучасних умовах, згідно з діючим законодавством, оформляються “Актом приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів” (форма № ОЗСГ-1). Між тим, існуюча форма не передбачає розкриття деталізованої інформації щодо конкретних характеристик окремих земельних ділянок. Наприклад, це стосується відомостей про права користування ділянками (частками) – (власність, оренда або суборенда) та вид правовстановлюючого документу, кількість угідь, їх родючість, тип ділянки, місце розташування, конфігурація, кадастровий номер, наявність на ділянках певних забудов, додаткові дані про експлікацію, плани меж, діючу систему сівозмін (останні 3-5 років). Крім того, при надходженні земельної ділянки на підприємство в уніфікованій формі № ОЗСГ-1 не можуть бути заповнені такі реквізити, як устаткування, рік побудови (випуску), норми амортизаційних відрахувань, залишкова вартість та ін. [8].

Оскільки земельні ділянки є специфічною складовою основних засобів, то для забезпечення детальної інформації необхідно сформулювати окремий спеціальний документ, що враховував би інформаційні потреби усіх користувачів.

Окрім цього земельні ділянки в обов’язковому порядку підлягають інвентаризації. При чому на обов’язковість проведення останньої не впливає статус земельної ділянки: власні ділянки, орендовані та ті, які належать на правах користування.

Нині в сільськогосподарських підприємствах спостерігається дуже низький рівень бухгалтерського обліку операцій із земельними ресурсами, а в деяких господарствах і відсутність такого обліку взагалі. Причина – відсутність доступної методики бухгалтерського обліку земель, немає рекомендацій із питань відображення земельних ресурсів у звітності, розроблених первинних документів для всіх видів господарських операцій із земельними ділянками на агропідприємствах [7].

Ми вважаємо, що держава повинна втручатися у розвиток земельних ресурсів та у відображення операцій із землею.

Досвід зарубіжних країн в обліку землі також відіграє важливу роль у розвитку земельних ресурсів. У країнах із розвинутою ринковою економікою землю відносять до основного капіталу. За різними класифікаційними ознаками землю зараховують до матеріальних довготермінових активів, які не амортизуються, мають здатність відтворюватись (природна родючість) і навіть за певних умов поліпшувати таку відтворювальну здатність. У Франції землю обліковують на рахунку другого порядку 211 “Земельні ділянки (незабудовані, забудовані, родовища корисних копалин)”, який включено до рахунку першого порядку 21 “Матеріальні основні засоби” [2; с. 14].

Основним нормативним документом в Росії, який регулює бухгалтерський облік, в тому числі і облік земель, є Федеральний закон № 129-ФЗ. Згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємств, який затверджений Наказом Міністерства Фінансів Російської Федерації від 31 жовтня 2000р. № 94н, придбані земельні ділянки обліковуються на субрахунку 08-1 “Придбання земельних ділянок” рахунку 08 “Вкладення в необоротні активи” до того часу, поки

підприємство не зареєструє право власності на земельну ділянку в Єдиному державному реєстрі. Після реєстрації витрати на придбання земельної ділянки списуються з субрахунка 08-1 “Придбання земельних ділянок” на рахунок 01 “Основні засоби”. В бухгалтерському обліку земельні ділянки не підлягають амортизації, оскільки земля в Росії віднесена до “Невідтворюваних засобів виробництва” [6].

Досвід зарубіжних країн показує, що домінуюча частка сільськогосподарських угідь знаходиться в обороті на ринку оренди землі і лише 3% купується та продається, зокрема, це такі країни, як США, Великобританія, Франція, Німеччина, Італія, Нідерланди [1;с.138].

Вже згадуваний вище автор Сисак Е.О, досліджуючи питання обліку земельних ресурсів в сільськогосподарських формуваннях, зробив висновок про низький рівень організації обліку земель, що призводить до неправильного відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку. Причиною цього є відсутність в державі досконалої методики бухгалтерського обліку земельних ресурсів.

Висновки. Земельні ділянки виступають специфічним об’єктом власності підприємства, тому вимагають до себе особливої уваги і індивідуально розроблених підходів з бухгалтерських питань.

Вивчення існуючих форм первинних документів з обліку землі свідчить, про відсутність спеціалізованих форм документів, які б могли відображати операції, пов’язані із землею.

Тому, подальшим напрямком дослідження є розробка пропозицій по вдосконаленню існуючих форм первинних документів, які б надавали можливість отримувачам точну і достовірну інформацію про стан, якість та оцінку земельних ресурсів, ефективність їх використання.

Список використаних джерел

1. Данкевич А.Є. Світовий досвід оренди земель [Текст] / А.Є. Данкевич // Економіка АПК. – 2007. – № 3. – С. 138-144.
2. Дерій В.А. Бухгалтерський облік землі в Україні та за кордоном [Текст] / В. А. Дерій // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2000. – № 5. – С. 14-15.
3. Калетнік Г.М. Інститути інфраструктури та ціноутворення у розвитку аграрного ринку: регіональний аспект / Г.М. Калетнік, О.Г.Шпикуляк, Г.О.Пчелянська: монографія. – Вінниця: ТОВ “Фірма Планер”, 2012. –324с.
4. Мараховська Т.М. Оцінка стану оподаткування земель сільськогосподарського призначення / Т.М. Мараховська, А.О. Ролінська // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №1. – С.73- 81.
5. Олексієнко А. Проблемні питання обліку, аналізу і контролю земель сільськогосподарського призначення / А. Олексієнко // [Електронний ресурс]: 2016_06_1_KamPodilsk » Секція/Section_3_2016_06_1.
6. Петрова О.О. Бухгалтерський облік і оцінка земельних ресурсів: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.12/ Петрова Олена Олексіївна. – Новосибірськ, – 2003. – 194с.
7. Сисак Е.О Бухгалтерський облік земельних ресурсів: міжнародний та національний досвід/ Е.О.Сисак// Науковий вісник Ужгородського нац. університету: сер.: Економіка. – 2010. – С.93-96.
- 8.Томчук О.Ф. Документальне відображення земельних ділянок у системі обліку / О.Ф. Томчук, Л.І. Федоришина // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №1. – С.112- 122.
9. Держгеокадастр [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://land.gov.ua>.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Dankevych A. Ye. Svitoviy dosvid orendy zemel [Tekst] / A. Ye. Dankevych // Ekonomika APK. – 2007. – № 3. – S. 138-144.
2. Derij V. A. Buhgalterskyj oblik zemli v Ukrayini ta za kordonom [Tekst] / V. A. Derij // Buhgalteriya v silskomu gospodarstvi. – 2000. – № 5. – S. 14-15.
3. Kaletnik H. M. Instytuty infrastruktury ta tsinoutvorennya u rozvytku ahrarnoho rynku: rehionalnyy aspekt / H. M. Kaletnik, O. H. Shpykulyak, H. O. Pchelyanska: monohrafiya. – Vinnytsya: TOV “Firma Planer”, 2012. – 324s.
4. Maraxovska T. M. Ocinka stanu opodatkovannya zemel silskogospodarskogo pryznachennya / T. M. Maraxovska, A. O. Rolinska // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannya nauky i praktyky. – 2017. – №1. – S. 73- 81.
5. Oleksiyenko A. Problemni pytannya obliku, analizu i kontrolyu zemel silskogospodarskogo pryznachennya / A. Oleksiyenko // [Elektronnyj resurs]: 2016_06_1_KamPodilsk » Sekciya/Section_3_2016_06_1.
6. Petrova O. O. Buhgalterskyj oblik i ocinka zemelnyh resursiv: dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.12/ Petrova Olena Oleksiyivna. – Novosybirsk, – 2003. – 194s.
7. Sysak E. O. Buhgalterskyj oblik zemelnyh resursiv: mizhnarodnyj ta nacionalnyj dosvid/ E. O. Sysak // Naukovyj visnyk Uzhgorodskogo nacz. universytetu: ser.: Ekonomika. – 2010. – S. 93-96.
8. Tomchuk O. F. Dokumentalne vidobrazhennya zemelnyh dilyanok u systemi obliku / O. F. Tomchuk, L. I. Fedoryshyna // Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannya nauky i praktyky. – 2017. – №1. – S. 112- 122.
9. Derzhheokadastr [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu : <http://land.gov.ua>.

ANNOTATION

ACCOUNTING OF THE LANDS INTENDED FOR AGRICULTURAL USE IN TERMS OF CURRENT METHODOLOGY

KOVAL Lubov,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Accounting Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)

An order of reflection of the agricultural lands in the register of lands has been reviewed in this article. The issue of organization of agricultural lands accounting by the agrarian land use entities, and formation of the system of reporting and control over their rational and efficient use is currently very urgent due to the absence of a methodological support. The issue of efficient use of the plots of land based on the accounting data has been studied. The necessity of identification of the names of accounts and their information content has been substantiated. A critical review of the current methods of accounting of lands within the fixed assets of the company has been made. An issue of off-balance accounting of leased plots of land has been studied separately. A significant study of the problems of the primary reflection of the operations with the agricultural lands has been made. Study of the existing forms of the primary documents for land accounting has shown that special form of documents are absent, that would reflect the transactions related to the land. The international experience on the subject of the study has been reviewed. The relevant conclusions and suggestions have been made, based on this study.

Key words: accounting policy, real property, accounting, accounts.

Tabl. 2. Fig. 1. Lit. 8.

АННОТАЦИЯ УЧЁТ ЗЕМЕЛЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО НАЗНАЧЕНИЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДЕЙСТВУЮЩЕЙ МЕТОДОЛОГИИ

КОВАЛЬ Любовь Витальевна,
кандидат экономических наук, доцент
кафедры бухгалтерского учета,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

В статье рассмотрен порядок отражения в учёте земель сельскохозяйственного назначения. Вопросы организации учёта земель сельскохозяйственного назначения субъектами аграрного землепользования и формирования системы отчетности и контроля по их рациональному и эффективному использованию на сегодняшний день стоят очень остро в связи с отсутствием единого механизма методологического обеспечения. Исследован вопрос эффективного использования земельных участков на основе данных бухгалтерского учета. Осуществлён критический обзор действующей методики учёта земли в составе основных средств предприятия. Доказана необходимость идентификации названия счетов и их информационного наполнения. Определена роль аналитики в общей системе учета земли с использованием статуса земельного участка, основанного на способах ее владения или использования. Отдельно исследованы вопросы внебалансового учёта арендованных земельных участков. Осуществлена значительная проработка проблем первичного отражения операций с землёй сельскохозяйственного назначения. Изучение существующих форм первичных документов по учету земли свидетельствует об отсутствии специализированных форм документов, которые бы могли отражать операции, связанные с землёй. Рассмотрен международный опыт по теме исследования. На основе проведённой работы сформулированы соответствующие выводы и предложения.

Ключевые слова: недвижимость, учёт, счета, земля, учётная политика.

Табл. 2. Рис. 1. Лит. 8.

Інформація про автора

КОВАЛЬ Любов Віталіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: kovalstar@meta.ua).

KOVAL Lubov – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Accounting Department, Vinnitsa National Agrarian University (21008, Vinnitsya, Soniachna Str., 3, e-mail: kovalstar@meta.ua).

КОВАЛЬ Любовь Витальевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры бухгалтерского учета, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, Солнечная, 3, e-mail: kovalstar@meta.ua).

